

K bodu č. 6

**Stanovisko hlavného kontrolóra Košického samosprávneho kraja
k Návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja
na roky 2015 – 2017**

1. Úvod

Na rokovanie Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja predkladám stanovisko hlavného kontrolóra Košického samosprávneho kraja (ďalej len „stanovisko“) k predloženému Návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2015 - 2017 na základe ustanovenia § 19e ods. 1 písm. c) zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov.

Predložené stanovisko je vypracované na základe Návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2015 – 2017 (ďalej len „návrh rozpočtu“), záverečných účtov Košického samosprávneho kraja, prognóz makroekonomických ukazovateľov zverejnených Inštitútom finančnej politiky (Ministerstvo financií SR), údajov Ministerstva financií SR pre zostavovanie rozpočtu verejnej správy a návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2015 až 2017.

Obsahuje súhrnnú charakteristiku návrhu rozpočtu, zhodnotenie príjmov rozpočtu, výdavkov rozpočtu a finančných operácií návrhu rozpočtu, posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách a internými zásadami na zostavenie rozpočtu, dodržanie povinnosti zverejnenia návrhu rozpočtu a záver. Stanovisko je spracované v písomnej, tabuľkovej a grafickej forme, v štruktúre ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie na úroveň hlavnej kategórie a v štruktúre programov programového rozpočtu. Z dôvodu získania prehľadu o vývoji rozpočtových položiek uvádzam v stanovisku v grafickej forme historický vývoj ukazovateľov rozpočtu od roku 2013 zo skutočných údajov záverečných účtov KSK, údajov schváleného rozpočtu na rok 2014 a predpokladu na rok 2015.

Návrh rozpočtu je spracovaný na trojročné obdobie ako strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky samosprávneho kraja, tzv. viacročný rozpočet. Rozpočty na roky 2016 a 2017 v jednotlivých finančných ukazovateľoch majú podľa § 9 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“) nezáväzný charakter a predstavujú východiskové údaje pre zostavovanie rozpočtu na príslušný rozpočtový rok. Z uvedeného dôvodu, okrem úvodnej súhrnnej charakteristiky návrhu rozpočtu, je v stanovisku posudzovaný rozpočet na príslušný rozpočtový rok 2015.

2. Súhrnná charakteristika návrhu rozpočtu

Príjmy rozpočtu Košického samosprávneho kraja dosiahli v roku 2012 sumu 146 977 511 € (po zarátaní príjmových finančných operácií v sume 163 500 521 €). V roku 2013 boli príjmy plnené v sume 159 095 523 € (po zarátaní príjmových finančných operácií v sume 174 701 587 €), čo v porovnaní so skutočnosťou za rok 2012 predstavoval nárast príjmov o 12 118 012 € (po zohľadnení príjmových finančných operácií zvýšenie o sumu 11 201 066 €). Ku dňu zostavenia návrhu rozpočtu boli očakávané príjmy za rok 2014 v sume 191 730 985 € (po zarátaní príjmových finančných operácií v sume 215 711 148 €).

Výdavky rozpočtu Košického samosprávneho kraja dosiahli v roku 2012 sumu 154 498 211 € (po zarátaní výdavkových finančných operácií v sume 156 860 586 €). V roku 2013 predstavovali výdavky sumu 158 414 534 € (po zarátaní výdavkových finančných operácií v sume 164 085 380 €), čo v porovnaní so skutočnosťou za rok 2012 predstavuje zvýšenie o 3 916 323 € (po zohľadnení výdavkových finančných operácií zvýšenie o sumu 7 224 794 €). Výdavky očakávaného rozpočtu za rok 2014 boli ku dňu zostavenia návrhu rozpočtu v sume 203 441 748 € (po zarátaní výdavkových finančných operácií v sume 215 711 148 €).

Vývoj základných rozpočtových vzťahov od roku 2012 podľa údajov záverečného účtu Košického samosprávneho kraja za rok 2012 a za rok 2013, schváleného rozpočtu na rok 2014, očakávanej skutočnosti za rok 2014 a návrhu rozpočtu na rok 2015 v eurách.

Tabuľka č. 1

v €

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2012	Skutočnosť 2013	Schválený rozpočet 2014	Očakávaná skutočnosť 2014	Návrh rozpočtu 2015	Rozdiel (rozpočet 2015 - očakávaná skutočnosť 2014)
Príjmy rozpočtu KSK	146 977 511	159 095 523	182 653 427	191 730 985	195 588 496	3 857 511
bežné príjmy	137 533 414	146 126 474	140 142 583	148 296 521	155 789 847	7 493 326
kapitálové príjmy	9 444 097	12 969 049	42 510 844	43 434 464	39 798 649	-3 635 815
Výdavky rozpočtu KSK	154 498 211	158 414 534	186 302 912	203 441 748	202 813 127	-628 621
bežné výdavky	138 297 301	139 503 236	139 179 627	149 158 273	155 427 497	6 269 224
kapitálové výdavky	16 200 910	18 911 298	47 123 285	54 283 475	47 385 630	-6 897 845
Prebytok (+)/schodok (-) bežného rozpočtu	-763 887	6 623 238	962 956	-861 752	362 350	1 224 102
Prebytok (+)/schodok (-) kapitálového rozpočtu	-6 756 813	-5 942 249	-4 612 441	-10 849 011	-7 586 981	3 262 030
Prebytok (+)/schodok (-) rozpočtu	-7 520 700	680 989	-3 649 485	-11 710 763	-7 224 631	4 486 132
Príjmové finančné operácie	16 523 010	15 606 064	12 028 885	23 980 163	15 529 749	-8 450 414
príjmy z predaja majetkových účastí	0	62 735				0
zostatok prostr. z predch.rokov	5 844 186	1 382 725		1 502 345		-1 502 345
prevod prostriedkov z peňažných fondov	7 456 458	5 383 598	3 610 737	5 169 670	4 973 636	-196 034
iné príjmové fin.operácie	21 000					0
prijaté bankové úvery	3 201 366	8 777 006	8 418 148	17 308 148	10 556 113	-6 752 035
Výdavkové finančné operácie	2 362 375	5 670 846	8 379 400	12 269 400	8 305 118	-3 964 282
úvery, pôžičky, návratné finančné výpomoci						0
splácanie tuz. istiny úveru	1 023 124	4 331 594	6 568 663	10 458 663	6 494 381	-3 964 282
splácanie zahraničnej fin. inštitúcií	1 339 251	1 339 252	1 810 737	1 810 737	1 810 737	0
Príjmy rozpočtu vrátane FO	163 500 521	174 701 587	194 682 312	215 711 148	211 118 245	-4 592 903
Výdavky rozpočtu vrátane FO	156 860 586	164 085 380	194 682 312	215 711 148	211 118 245	-4 592 903
Celkový prebytok (+)/schodok (-)	6 639 935	10 616 207	0	0	0	0

Predpokladá sa, že Košický samosprávny kraj v roku 2015 dosiahne celkové príjmy vo výške 211 118 245 € a celkové výdavky rovnako vsume 211 118 245 €. Celkový rozpočet je vyrovnaný.

Tabuľka č. 2

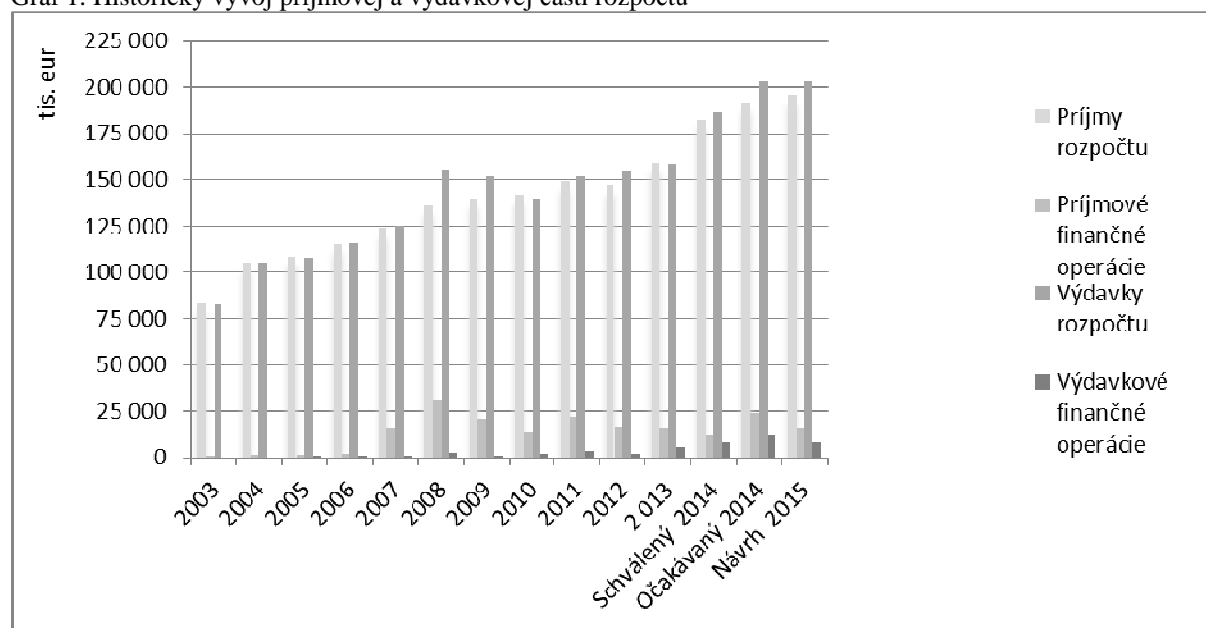
v €

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2012	Skutočnosť 2013	Schválený rozpočet 2014	Očakávaná skutočnosť 2014	Návrh rozpočtu 2015
Celkový prebytok (+)/schodok (-)	6 639 935	10 616 207	0	0	0
vylúčenie finančných operácií	-14 160 635	-9 935 218	-3 649 485	-11 710 763	-7 224 631
▪ vylúčenie príjmových FO	-16 523 010	-15 606 064	-12 028 885	-23 980 163	-15 529 749
▪ vylúčenie výdavkových FO	2 362 375	5 670 846	8 379 400	12 269 400	8 305 118
zahrnutie časového rozlíšenia a ostatné úpravy	3 390 934	4 693 665	3 142 000	6 164 000	7 213 000
▪ zmena stavu pohľadávok			-1 666 000	-145 000	552 000
▪ zmena stavu záväzkov			-4 808 000	-6 309 000	-6 661 000
▪ iné zmeny					
Prebytok (+)/schodok (-) metodika EÚ / ESA 2010	-4 129 766	5 374 654	-507 485	-5 546 763	-11 631

Po odpočítaní príjmových a výdavkových finančných operácií od celkového rozpočtu, ktorý je vyrovnaný, sa predpokladá schodok rozpočtu (bežného a kapitálového rozpočtu spolu) v sume -7 224 631 €. Po zahrnutí časového rozlíšenia sa predpokladá na aktuálnej báze (metodika ESA 2010) výsledok rozpočtu schodok v sume - 11 631 €.

Historický vývoj príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu od roku 2003 zo skutočných údajov záverečných účtov KSK, údajov schváleného rozpočtu na rok 2014 a predpokladu na rok 2015 je prezentovaný v nasledujúcom grafe.

Graf 1. Historický vývoj príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu

Návrh príjmov viacročného rozpočtu v absolútnom vyjadrení v eurách a ich percentuálny podiel je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 3

v €

Názov ukazovateľa	Návrh rozpočtu 2015	Podiel na príjmoch v %	Návrh rozpočtu 2016	Podiel na príjmoch v %	Návrh rozpočtu 2017	Podiel na príjmoch v %
Príjmy rozpočtu celkom	195 588 496	100,0	163 004 340	100,0	165 676 848	100,0
daňové príjmy	76 040 894	38,9	80 215 859	49,2	84 674 425	51,1
nedaňové príjmy	9 874 867	5,0	9 346 123	5,7	9 355 123	5,6
granty a transfery	109 672 735	56,1	73 442 358	45,1	71 647 300	43,2
Bežné príjmy	155 789 847	100	158 263 113	100	163 837 348	100
daňové príjmy	76 040 894	48,8	80 215 859	50,7	84 674 425	51,7
nedaňové príjmy	8 874 867	5,7	8 846 123	5,6	8 855 123	5,4
granty a transfery	70 874 086	45,5	69 201 131	43,7	70 307 800	42,9
Kapitálové príjmy	39 798 649	100	4 741 227	100	1 839 500	100
daňové príjmy		0,0		0,0		0,0
nedaňové príjmy	1 000 000	2,5	500 000	10,5	500 000	27,2
granty a transfery	38 798 649	97,5	4 241 227	89,5	1 339 500	72,8

Návrh výdavkov viacročného rozpočtu v absolútnom vyjadrení v eurách a ich percentuálny podiel je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 4

v €

Názov ukazovateľa	Návrh rozpočtu 2015	Podiel na výdavkoch v %	Návrh rozpočtu 2016	Podiel na výdavkoch v %	Návrh rozpočtu 2017	Podiel na výdavkoch v %
Výdavky rozpočtu celkom	202 813 127	100,0	158 716 826	100,0	161 236 611	100,0
bežné výdavky	155 427 497	76,6	152 995 028	96,4	155 271 810	96,3
kapitálové výdavky	47 385 630	23,4	5 721 798	3,6	5 964 801	3,7

Prehľad rozpočtovaných finančných operácií návrhu viacročného rozpočtu v eurách je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 5

v €

Názov ukazovateľa	Návrh rozpočtu 2015	Návrh rozpočtu 2016	Návrh rozpočtu 2017
Príjmové finančné operácie	15 529 749	1 029 408	370 000
prevod prostriedkov z peňažných fondov	4 973 636	100 000	100 000
prijaté úvery	10 556 113	929 408	270 000
Výdavkové finančné operácie	8 305 118	5 316 922	4 810 237
splácanie tuzemskej istiny úveru	6 494 381	3 506 185	2 999 500
splácanie zahraničnej fin. inštitúcie	1 810 737	1 810 737	1 810 737

3. Zhodnotenie príjmov návrhu rozpočtu

Bežné príjmy podľa § 6 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a podľa platnej rozpočtovej klasifikácie tvoria daňové príjmy (podiel na výnose z dane z príjmov fyzických osôb a výnos dane z motorových vozidiel / *poznámka: počas spracovania návrhu rozpočtu nebola ešte účinná legislatívna zmena týkajúca sa rozpočtového určenia dane z motorových vozidiel*, nedaňové príjmy (príjmy z podnikania a vlastníctva majetku, administratívne a iné poplatky, úroky z vkladov a iné nedaňové príjmy) a granty a transfery (dary, granty a transfery v rámci verejnej správy a prostriedky z EÚ a ŠR SR).

Kapitálové príjmy podľa § 6 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a podľa platnej rozpočtovej klasifikácie tvoria nedaňové príjmy (príjem z predaja majetku) a granty a transfery (prostriedky z EÚ a ŠR SR).

Bežné príjmy sú určené spravidla na financovanie bežných výdavkov. V prípade prebytku bežného rozpočtu je možné tieto výdavky použiť na financovanie schodku kapitálového rozpočtu, alebo na úhradu návratných zdrojov financovania. V návrhu rozpočtu sa odhadujú bežné príjmy na rok 2015 v sume 155 789 847 €, z toho vlastné príjmy v sume 85 569 561 € a príjmy zo zdroja od iných subjektov (granty a transfery) v sume 70 220 286 €.

Kapitálové príjmy sú používané na financovanie kapitálových výdavkov. V návrhu rozpočtu sú odhadované v sume 39 798 649 €, z toho vlastné príjmy v sume 1 000 000 € a príjmy zo zdroja od iných subjektov (granty a transfery) v sume 38 798 649 €.

Medziročný vývoj príjmov v eurách podľa schváleného rozpočtu na rok 2014, očakávanej skutočnosti za rok 2014 a návrhu rozpočtu na rok 2015 je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 6

v €

Názov ukazovateľa	Schválený rozpočet 2014	Podiel na príjmoch v %	Očakávaná skutočnosť 2014	Podiel na príjmoch v %	Návrh rozpočtu 2015	Podiel na príjmoch v %
Príjmy rozpočtu celkom	182 653 427	100,0	191 730 985	100,0	195 588 496	100,0
daňové príjmy	71 444 072	39,1	71 406 631	37,2	76 040 894	38,9
nedaňové príjmy	9 907 387	5,4	10 662 335	5,6	9 874 867	5,0
granty a transfery	101 301 968	55,5	109 662 019	57,2	109 672 735	56,1
Bežné príjmy	140 142 583	100	148 296 521	100	155 789 847	100
daňové príjmy	71 444 072	51,0	71 406 631	48,2	76 040 894	48,8
nedaňové príjmy	8 907 387	6,4	8 902 885	6,0	8 874 867	5,7
granty a transfery	59 791 124	42,7	67 987 005	45,8	70 874 086	45,5
Kapitálové príjmy	42 510 844	100	43 434 464	100	39 798 649	100
daňové príjmy		0,0		0,0		0,0
nedaňové príjmy	1 000 000	2,4	1 759 450	4,1	1 000 000	2,5
granty a transfery	41 510 844	97,6	41 675 014	95,9	38 798 649	97,5

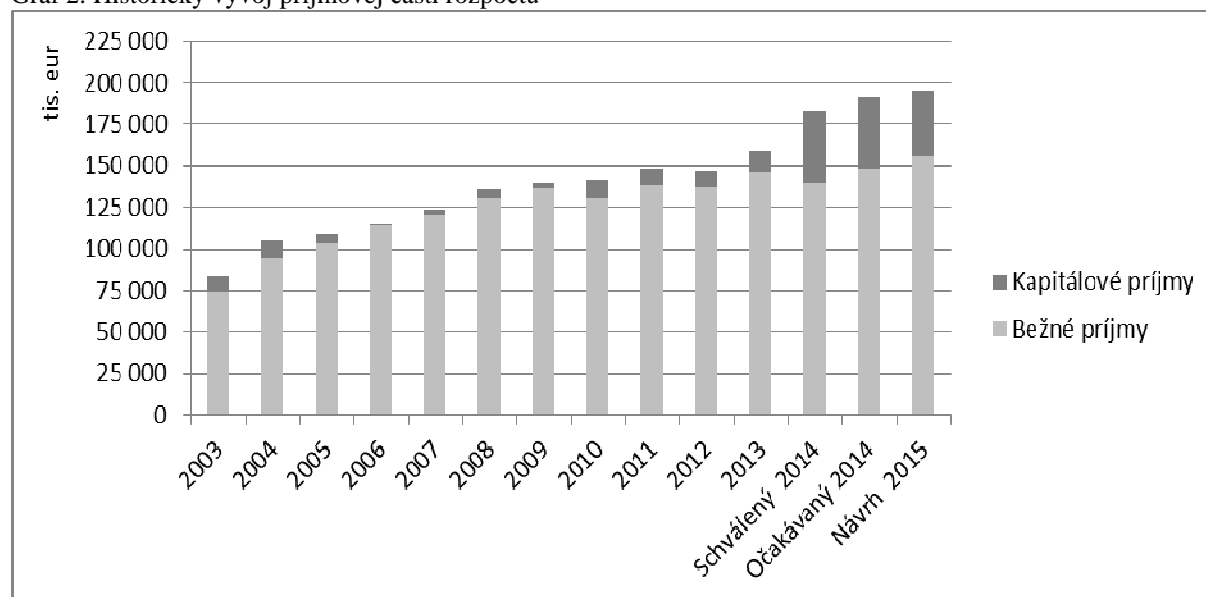
Najväčší podiel na bežných príjmoch majú daňové príjmy 48,8 %, za nimi nasledujú príjmy z grantov a transferov 45,5 %, v tom 41,1 % - ný podiel tvoria transfery za prenesený výkon štátnej správy v oblasti školstva.

V kapitálových príjmoch najväčší podiel majú granty a transfery 97,5 %, reprezentujúce prostriedky na spoločné projekty z fondov EÚ a ŠR SR.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že podiel jednotlivých druhov príjmov v bežnom a kapitálovom rozpočte je v porovnaní s rozpočtom na rok 2014 porovnateľný.

Historický vývoj príjmovej časti rozpočtu od roku 2003 zo skutočných údajov záverečných účtov KSK, údajov schváleného rozpočtu na rok 2014 a predpokladu na rok 2015 je prezentovaný v nasledujúcom grafe.

Graf 2. Historický vývoj príjmovej časti rozpočtu

Daňové príjmy sú rozpočtované na rok 2015 v sume 76 040 894 €. Vo vzťahu k skutočnosti roku 2013 predstavuje návrh zvýšenie o 7,99 %. Podľa návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2015 až 2017 sa očakávajú daňové príjmy v roku 2015 pre VÚC v sume 611 910 tis. €, čo v porovnaní s vykázanou skutočnosťou v roku 2013 predstavuje rast o 11,04 %. Treba zdôrazniť, že v tomto navýšení sú už zahrnuté zmeny v rozpočtovom určení dane z motorových vozidiel a predikcia je na aktuálnej báze.

Medzi hlavné riziká prognózy daňových príjmov patrí makroekonomický vývoj, najmä dodržanie rastu ekonomiky v roku 2015 na úrovni 2,6 %. Neistotou naplnenia stanoveného makroekonomického cieľa sú faktory v podobe vývoja konfliktu na Ukrajine nielen s priamym dopadom na ekonomiku SR, ale aj nepriamym cez vplyv na eurozónu a vývoj inflácie na nízkej úrovni.

Nedaňové príjmy sú rozpočtované na rok 2015 v sume 9 874 867 € (z toho 1 000 000 € kapitálové nedaňové príjmy), t.j. o sumu 787 468 € nižšiu oproti očakávanej skutočnosti v roku 2014. Vzhľadom na doterajší vývoj plnenia nedaňových príjmov v minulosti a ich rozpočtovanie na úrovni návrhu rozpočtu roka 2014 nepredpokladám významné riziká plnenia týchto príjmov. Plnenie rozpočtu kapitálových nedaňových príjmov je závislé od úspešnosti predaja majetku.

Príjmy z grantov a transferov sú na rok 2015 rozpočtované v sume 109 672 735 €, čo predstavuje zvýšenie oproti skutočnosti roku 2013 o 47,62 % a zvýšenie oproti očakávanej skutočnosti roku 2014 o 0,03 %. Podľa návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2015 až 2017 sa očakávajú príjmy z grantov a transferov v roku 2015 pre VÚC v sume 419 661 tis. €, čo v porovnaní s vykázanou skutočnosťou v roku 2013 predstavuje pokles o 13,02 %. Z pohľadu naplnenia týchto príjmov je identifikované riziko vyplývajúce z nekonzistentnosti vývoja uvedeného v predikcii návrhu rozpočtu verejnej správy, avšak je nutné uviesť, že neplnenie týchto príjmov nebude mať vplyv na vyčíslenie výsledku hospodárenia KSK, pretože uvedené neplnenie na strane príjmov sa prejaví v nerealizovaní výdavkov. Teda na aktuálny vývoj bude možné reagovať v priebehu rozpočtového roka zmenou rozpočtu.

Vzhľadom na vyššie uvedené pri súčasnej akceptácii rizík je možné hodnotiť uvedené príjmy za realistické.

4. Zhodnotenie výdavkov návrhu rozpočtu

Bežné výdavky podľa § 8 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v súlade s platnou rozpočtovou klasifikáciou tvoria výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania, poistné a príspevok do poisťovní, tovary a služby, bežné transfery. V rámci Úradu KSK (funkčná klasifikácia - oddiel 0.1.1.1.7.) sú v bežných výdavkoch zahrnuté aj výdavky na splácanie úrokov z prijatých úverov. Bežný rozpočet zahŕňa centrálnu rezervu v sume 1 300 000 € na financovanie prípadných havárií a iných mimoriadnych a nepredvídaných udalostí.

Kapitálové výdavky podľa § 8 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v súlade s platnou rozpočtovou klasifikáciou sú rozpočtované na úrovni hlavnej kategórie 700 Kapitálové výdavky.

Vývoj výdavkov v eurách podľa schváleného rozpočtu na rok 2014, očakávanej skutočnosti za rok 2014 a návrhu rozpočtu na rok 2015 a ich podiel na celkových výdavkoch je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 7

v €

Názov ukazovateľa	Schválený rozpočet 2014	Podiel na výdavkoch v %	Upravený rozpočet 2014	Podiel na výdavkoch v %	Návrh rozpočtu 2015	Podiel na výdavkoch v %
Výdavky rozpočtu celkom	186 302 912	100,0	203 441 748	100,0	202 813 127	100,0
bežné výdavky	139 179 627	74,7	149 158 273	73,3	155 427 497	76,6
kapitálové výdavky	47 123 285	25,3	54 283 475	26,7	47 385 630	23,4

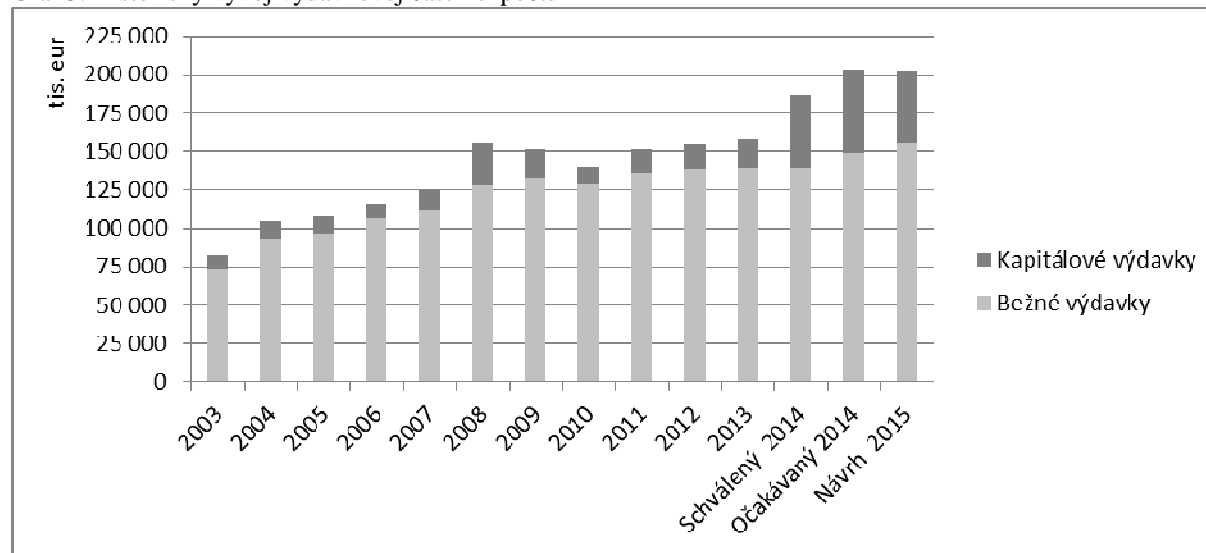
Bežné výdavky predstavujú výdavky týkajúce sa prevádzky, vrátane osobných výdavkov. V roku 2015 sú navrhnuté v sume 155 427 497 € a sú plne kryté bežnými príjmami. Podiel na celkových výdavkoch predstavuje 76,6 %.

Kapitálové výdavky reprezentujú výdavky na zabezpečenie jednoduchej a rozšírenej reprodukcie, t.j. výdavky na investície. V návrhu rozpočtu na rok 2015 sú rozpočtované v sume 47 385 630 € a sú v podiele 83,99 % kryté z kapitálových príjmov. Ostaný podiel je krytý prebytkom rozpočtu bežného rozpočtu a príjmovými finančnými operáciami (použitie peňažných fondov – z prebytkov hospodárenia a prijatie návratných zdrojov financovania). Na celkových výdavkoch ich podiel je na úrovni 23,4 %.

Konštatujem, že podiel bežných a kapitálových výdavkov na výdavkoch rozpočtu je vzhľadom na rok 2014 porovnateľný a investičný rozvoj kraja je navrhovaný vo významnej miere z prostriedkov EÚ.

Historický vývoj výdavkovej časti rozpočtu od roku 2003 zo skutočných údajov záverečných účtov KSK, údajov schváleného rozpočtu na rok 2014 a predpokladu na rok 2015 je prezentovaný v nasledujúcom grafe.

Graf 3. Historický vývoj výdavkovej časti rozpočtu

Programový rozpočet rozdeľuje výdavky rozpočtu do jednotlivých programov, podprogramov, prvkov a projektov. Je to transparentný systém, ktorý zdôrazňuje vzťah medzi rozpočtovými výdavkami a očakávanými výstupmi a výsledkami realizovaných rozpočtových programov. Programovú štruktúru rozpočtu Košického samosprávneho kraja tvoria programy a podprogramy.

Vývoj výdavkov programového rozpočtu v eurách a podiel výdavkov jednotlivých programov na celkových výdavkoch na rok 2015 je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 8

v €

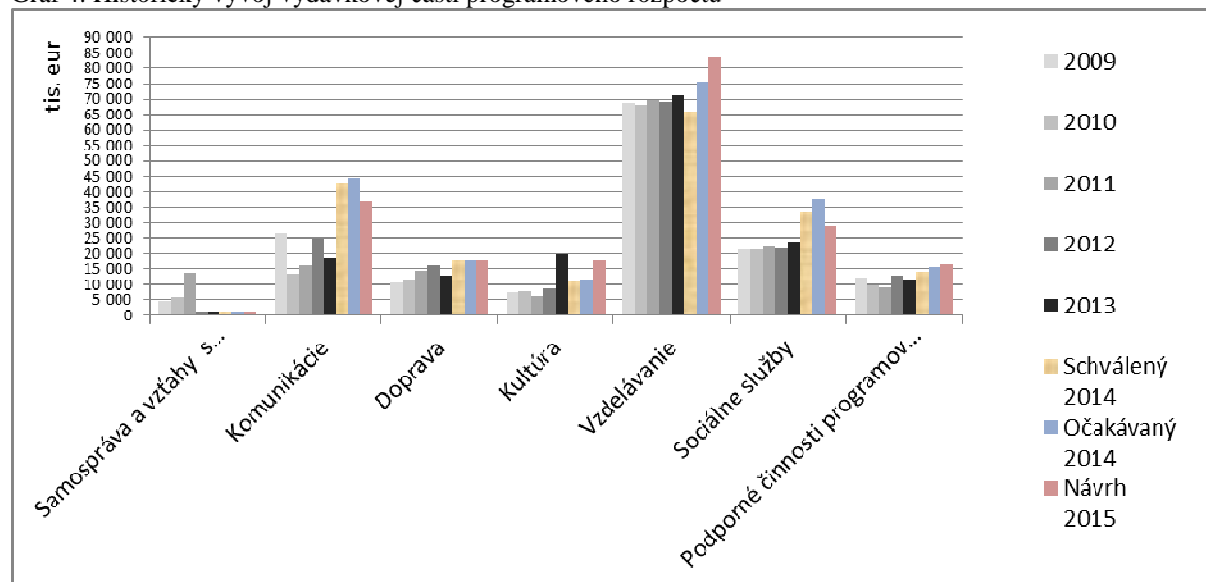
Program	Skutočnosť 2012	Skutočnosť 2013	Schválený rozpočet 2014	Očakávaná skutočnosť 2014	Návrh rozpočtu 2015	Podiel na celkových výdavkoch v %
1 Samospráva a vzťahy s verejnosťou	860 372	963 248	1 025 959	1 025 959	1 477 738	0,7
2 Komunikácie	24 923 778	18 690 924	42 573 870	44 350 954	36 813 745	18,2
3 Doprava	15 954 988	13 059 999	17 841 554	17 841 554	17 651 736	8,7
4 Kultúra	8 615 670	19 624 715	10 828 959	11 336 300	17 805 056	8,8
5 Vzdelávanie	69 324 371	71 167 392	66 064 400	75 561 328	83 708 200	41,3
7 Sociálne služby	21 741 527	23 548 348	33 749 456	37 742 338	28 764 419	14,2
8 Podporné činnosti programov KSK	13 077 505	11 359 908	14 218 714	15 583 315	16 592 233	8,2
Spolu	154 498 211	158 414 534	186 302 912	203 441 748	202 813 127	100

Najvyšší podiel na výdavkoch rozpočtu má program 5. Vzdelávanie v hodnote 41,3 %. Nasleduje program 2. Komunikácie s podielom 18,2 % a program 7. Sociálne služby s podielom 14,2 %. Ďalej nasledujú programy s vyrovnaným podielom na úrovni od 8,8 % do 8,2 % -ho podielu a to program 4. Kultúra, 3. Doprava, 8. Podporné činnosti programov KSK. Program 1. Samospráva a vzťahy s verejnosťou predstavujú podiel 0,7 %.

Najvýznamnejšie zmeny podielov na výdavkoch rozpočtu z porovnania návrhu roku 2015 a skutočnosti 2013 boli identifikované v programoch:

- 2. Komunikácie – zvýšenie o 6,4 p. b. (percentuálneho bodu) z 11,8 % podielu na 18,2 %,
- 5. Vzdelávanie – zníženie o 3,6 p. b. z 44,9 % na 41,3 %,
- 4. Kultúra – zníženie o 3,6 p. b. z 12,4 % na 8,8 %.

Graf 4. Historický vývoj výdavkovej časti programového rozpočtu

Poznámka: Pre porovnatelnosť údajov je nutné brať do úvahy zmenu v metodike vykazovania v rámci programu, ktorá nereprezentuje priority v alokácii verejných zdrojov do programu. Program Samospráva a vzťahy s verejnosťou v rokoch 2009 až 2011 bol rozpočtovaný pod názvom Samospráva a európske vzťahy. Okrem výdavkov na činnosť zastupiteľstva, cestovný ruch, propagáciu a vzťah s verejnosťou a SORO obsahoval aj výdavky na projekty EÚ fondov, ktoré od roku 2012 sú rozpočtované ako samostatné podprogramy v jednotlivých programoch.

5. Zhodnotenie finančných operácií

Súčasťou návrhu rozpočtu sú finančné operácie, prostredníctvom ktorých sa v súlade s § 10 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a podľa platnej rozpočtovej klasifikácie vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov a realizujú návratné zdroje financovania a ich splácanie.

Finančné operácie sú na rok 2015 rozpočtované v príjmovej časti v sume 15 529 749 € a výdavkovej časti v sume 8 305 118 €. Vzájomné medziročné porovnanie finančných operácií nemá vypovedaciu schopnosť, pretože ide o nepravidelné príjmové a výdavkové operácie.

Návrh rozpočtu predpokladá príjem úveru na financovanie nákladov realizovaných investičných projektov z fondov EÚ v sume 5 646 113 €, úveru na projekt MunSEFF v sume 4 910 000 €, spolu príjem úverov v sume 10 556 113 € a prevod prostriedkov z peňažných fondov v sume 4 973 636 €.

Vo výdavkových finančných operáciách je navrhovaná splátka istiny úveru od Európskej investičnej banky v sume 1 810 737 € a splátka istiny úveru na financovanie projektov z fondov EÚ v sume 6 494 381 €.

Posudzovanie stavu zadlženosti bolo realizované k 12.09.2014, kedy som predkladal stanovisko pre účely dodržania podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania (navýšenie limitu úveru od SLSP na projekty EÚ).

Celková suma dlhu KSK predstavovala 43,13 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka (rok 2013) pri čerpaní úverového rámca splátkového úveru I. (2 500 000 €) a 48,88 % pri čerpaní v prípade navýšenia úverového rámca splátkového úveru I. na úroveň celkového limitu úverového rámca (na úroveň 10 900 000 €).

Úverová rezerva predstavuje cca 10 039 tis. € pri splnení prísnejšieho ukazovateľa zadlženosti – celkovej sumy dlhu k bežným príjmom rozpočtu na úrovni 50 % vyžadovaného EIB (*poznámka: max. zákonná podmienka je na úrovni 60 %*). K 15.09. sú realizované splátky úveru EIB, istiny v sume 905 tis. €, teda zníženie stavu istiny úveru prispieva k zvýšeniu úverovej rezervy, rovnako ako aj predpokladaná vyššia základňa pre výpočet ukazovateľa zadlženosti – vyššie bežné príjmy v roku 2014 oproti roku 2013.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že predpokladané prijatie úveru na projekt MunSEFF v sume 4 910 000 € bude spĺňať podmienky na jeho prijatie.

Podľa návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2015 až 2017 je na rok 2015 prognózovaný dlh verejnej správy na úrovni 54,4 %, a na nasledujúce rozpočtové roky je prognózovaný ukazovateľ v hodnote 52,3 % na rok 2016 a v hodnote 51,0 % na rok 2017.

Riziko udržania ukazovateľa dlhu verejnej správy v roku 2015 na prognózovanej úrovni 54,4 % je závislé nielen od dodržania plánovaného deficitu štátneho rozpočtu a príspevku samospráv na prijímaní návratných zdrojov financovania, ale je v značnej miere závislý aj od výšky HDP (menovateľ pomerového ukazovateľa).

Vzhľadom na príspevok samospráv pri konsolidácii verejných financií v posledných rokoch a potrebu naštartovať rozvoj, následky pravidiel rozpočtovej zodpovednosti pre samosprávu, ktorých uplatnenie hrozilo už v roku 2014 (*poznámka: uvoľnenie po zmene metodiky vykazovania z ESA 95 na ESA 2010*) predpokladám zvýšenie zadlženosti samospráv, čo negatívne ovplyvní vývoj dlhu verejnej správy. V kontexte s faktormi uvedenej neistoty vývoja konfliktu na Ukrajine a nízkej úrovne inflácie, ktoré môžu výrazne ovplyvniť výšku HDP, považujem udržateľnosť dlhu verejnej správy v roku 2015 na prognózovanej úrovni 54,4 % za značne významné riziko.

Dosiahnutie dlhu verejnej správy na úrovni 55 % by znamenalo pre tvorbu rozpočtu na rok 2016 obmedzenie vo výške výdavkov (okrem výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami a výdavkov na financovanie spoločných programov SR a EÚ) maximálne na úrovni roka 2015. (čl. 12 ods. 5 písm. d) ústavného zákona č. 493/2011 Z.z.).

6. Súlad návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách a internými zásadami na zostavenie rozpočtu

Podľa § 9 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je predkladaný návrh rozpočtu na roky 2015 – 2017 zostavený na obdobie troch rozpočtových rokov.

Súčasťou viacročného rozpočtu je rozpočet na rok 2015, ktorý je zostavený na obdobie jedného rozpočtového roka a je zhodný s kalendárnym rokom.

V zmysle čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky 2012 a 2013 v časti bežných príjmov, kapitálových príjmov, finančných operácií a bežných a kapitálových výdavkov v štruktúre podľa funkčnej klasifikácie.

Návrh rozpočtu obsahuje programy vyššieho územného celku, t.j. výdavky rozpočtu sú rozpísané na konkrétne programy v súlade s § 10 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Oproti predchádzajúcemu roku 2014 sa v programe 3.4. Kultúra vypúšťa podprogram 3.4.4 Udržateľnosť výsledkov projektu Košice – Európske hlavné mesto kultúry 2013 z dôvodu presunu realizácie grantového programu Terra Incognita na Krajskú organizáciu cestovného ruchu Košický kraj.

V súlade s § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa návrh rozpočtu vnútorne člení na bežný rozpočet, na kapitálový rozpočet a na finančné operácie.

Pri zostavovaní návrhu rozpočtu a pri členení príjmov, výdavkov a finančných operácií bola dodržaná platná rozpočtová klasifikácia ustanovená Ministerstvom financií Slovenskej republiky (opatrenie MF SR č. MF/010175/2004-42 z 8. decembra 2004, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v platnom znení) a podľa § 10 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa predkladá v členení minimálne na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie.

Rozpočet Košického samosprávneho kraja na rok 2015 podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (len bežný rozpočet a kapitálový rozpočet) je zostavený ako schodkový v sume 7 224 631 €. Bežný rozpočet roku 2015 je zostavený ako prebytkový v sume 362 350 € a obsahuje bežné príjmy a bežné výdavky. Bežný rozpočet zahŕňa aj centrálnu rezervu v sume 1 300 000 € na financovanie prípadných havárií, iných mimoriadnych a nepredvídaných udalostí a neočakávaných výdavkov. Kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový v sume 7 586 981 €. Obsahuje kapitálové príjmy a kapitálové výdavky.

Schodok kapitálového rozpočtu je plne krytý prijatými návratnými zdrojmi financovania (úvery) a prebytkom bežného rozpočtu v súlade s § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Celkový rozpočet obsahujúci bežný rozpočet, kapitálový rozpočet, vrátane finančných operácií sa navrhuje ako vyrovnaný.

Rozpočet Košického samosprávneho kraja na rok 2015 zostavený podľa jednotnej metodiky platnej pre Európsku úniu (ESA 2010) je schodkový v sume - 11 631 €.

Miera podrobnosti spracovania návrhu rozpočtu stanovená výberom z ekonomickej klasifikácie na úrovni jednotlivých rozpočtovaných odvetví (funkčná klasifikácia), rozpočtovanie výdavkov na programy, podprogramy, prvky, projekty, zámery, ciele a merateľné ukazovatele sú určené v zásadách tvorby rozpočtu, rozpočtových opatrení a pravidiel rozpočtového hospodárenia KSK, schválených Zastupiteľstvom KSK uznesením č. 15/2010 (ďalej len zásady tvorby rozpočtu KSK).

Pre odvetvia 01.1.1.7 Vyššie územné celky (Úrad KSK, Spoločné financovanie a Správa majetku KSK), 04.5 Doprava, 08.2 Kultúrne služby, 09. Vzdelávanie, 10 Sociálne zabezpečenie je návrh rozpočtu zostavený v štruktúre a na úrovni výberu ekonomickej klasifikácie určenej v zásadách tvorby rozpočtu KSK.

V návrhu rozpočtu sú výdavky rozpísané na 7 programov, 30 podprogramov, vrátane stanovenia zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov podľa zásad tvorby rozpočtu KSK.

V rámci programového rozpočtovania v jednotlivých programoch a podprogramoch sú definované ciele a stanovené merateľné ukazovatele (merateľný ukazovateľ výstupu a merateľný ukazovateľ výsledku). Merateľný ukazovateľ má obsahovať textovú a číselnú časť. V číselnej časti sa priradzuje plánovaná číselná hodnota, ktorá slúži na vyhodnotenie účinnosti využívania verejných prostriedkov. V rámci číselnej časti merateľného ukazovateľa je možné použiť aj logickú hodnotu áno/nie, ale z dôvodu významu programového rozpočtovania a možnosti hodnotenia by bolo vhodné ju využívať v minimálnej miere. Vzhľadom na časté využitie logickej hodnoty v číselnej časti merateľných ukazovateľov programového rozpočtu KSK odporúčam v budúcnosti prehodnotiť formuláciu merateľných ukazovateľov tak, aby boli vykázané v číselnej časti merateľné - číselné hodnoty.

Predložený návrh rozpočtu obsahuje záväzné ukazovatele rozpočtu určené podľa zásad tvorby rozpočtu KSK, a to:

- Príjem rozpočtu (vrátane príjmových finančných operácií) – rozpočtovaný na úroveň hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie je v návrhu rozpočtu uvedený v tabuľkovej časti v prílohe č. 2 Bežné príjmy, prílohe č. 3 Kapitálové príjmy a prílohe č. 4 Príjmové a výdavkové finančné operácie.
- Limit výdavkov (vrátane výdavkových finančných operácií) – rozpočtovaný pre všetky odvetvia na úroveň hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie je v návrhu rozpočtu uvedený v tabuľkovej časti v prílohe č. 5 Bežné výdavky, prílohe č. 6 Kapitálové výdavky a prílohe č. 4 Príjmové a výdavkové finančné operácie. Výdavky rozpočtované pre odvetvia 01.1.1.7 Vyššie územné celky, 08.2 Kultúrne služby, 10 Sociálne zabezpečenie na úroveň kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie 610 Mzdy, platy, služobné príjmy ... sú v návrhu rozpočtu uvedené v prílohe č. 10 Rozpis rozpočtu výdavkov na rok 2015 v programoch Samospráva a vzťahy s verejnosťou, Podporné činnosti programov KSK, a v podprograme Metodika preneseného výkonu štátnej správy pre odvetvie 01.1.1.7 Vyššie územné celky, v prílohe č. 12 Rozpis rozpočtu výdavkov na rok 2015 v programe Kultúra pre 08.2 Kultúrne služby a v prílohe č. 15 Rozpis rozpočtu výdavkov na rok 2015 v programe Sociálne služby pre odvetvie 10 Sociálne zabezpečenie.
- Limit výdavkov na jednotlivé investičné akcie – rozpočtované v textovej časti návrhu rozpočtu v rámci jednotlivých programov: 2. Komunikácie, podprogram 2.1 Správa, bežná

- a zimná údržba ciest a mostov a podprogram 2.2 Projekty z fondov EÚ a ŠR, 4. Kultúra, podprogram 4.1 Optimalizácia kultúrnych zariadení a podprogram 4.3. Projekty z fondov EÚ a ŠR, 5. Vzdelávanie, podprogram 5.3 Stredné odborné školy, podprogram 5.6 Zariadenia školského stravovania, podprogram 5.10 Projekty z fondov EÚ a ŠR a podprogram 5.11 Podporná činnosť v školstve, 7. Sociálne služby, podprogram 7.1 Sociálne služby poskytované OvZP KSK a podprogram 7.3 Projekty z fondov EÚ a ŠR a 8. Podporné činnosti programov KSK, podprogram 8.1 Prevádzka Úradu KSK, podprogram 8.3 Správa majetku, podprogram 8.4 Podporná činnosť – správa kraja, podprogram 8.6 Projekty z fondov EÚ a ŠR. V tabuľkovej časti návrhu rozpočtu je uvedený v prílohe č. 9 Kapitálové výdavky na projekty z fondov EÚ a ŠR na rok 2015.
- Limit výdavkov rozpočtu KSK na jednotlivé programy – rozpočtovaný záväzne na jednotlivé programy a nezáväzne na podprogramy, je uvedený v prílohe č. 7 Výdavky KSK v programoch.

Na základe vyššie uvedeného konštatujem, že návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2015 - 2017 je zostavený v súlade s čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, §§ 9 a 10 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v súlade so zásadami tvorby rozpočtu KSK.

7. Zverejnenie návrhu rozpočtu

Dňa 28.11.2014 bol návrh rozpočtu v súlade s § 9 ods. 3 zákona 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v platnom znení zverejnený, čím bola dodržaná povinnosť, aby návrh rozpočtu samosprávneho kraja bol verejne prístupný pred jeho schválením najmenej 15 dní.

Návrh rozpočtu bol v súlade s časťou 1 písm. a) ods. 16 zásad tvorby rozpočtu KSK zverejnený vyvesením na úradnej tabuli, ktorá je umiestnená v sídle Úradu KSK, Námestie Maratónu mieru č. 1, Košice a na internetovej stránke Košického samosprávneho kraja.

8. Záver

Stanovisko hlavného kontrolóra KSK k rozpočtu na roky 2015 - 2017 je zamerané najmä na posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách, zásadami tvorby rozpočtu KSK, na identifikáciu prípadných rizík a rezerv plnenia rozpočtovaných príjmov a rozpočtovaných výdavkov.

Hlavné rizikové faktory, podrobnejšie pomenované v tomto stanovisku, súvisia s makroekonomickým vývojom a jeho vplyvom jednak na príjmovú stránku pri naplňaní prognózovaných daňových príjmov (daň z príjmov FO) a jednak na udržanie ukazovateľa dlhu verejnej správy pod hranicou 55 %. Významnou neistotou naplnenia stanoveného makroekonomického cieľa rastu HDP v roku 2015 na úrovni 2,6 % je geopolitický konflikt na Ukrajine a neinflačný vývoj v eurozóne, teda aj v SR.

Z dôvodu vyhodnocovania výsledkov rozpočtového hospodárenia, najmä hodnotenia účinnosti použitia verejných prostriedkov, odporúčam v procese zostavovania programového rozpočtu prehodnotiť formuláciu merateľných ukazovateľov tak, aby boli vykazované v číselnej časti merateľné - číselné hodnoty vo väčšej miere a len výnimočne logické hodnoty áno/nie.

Posúdením návrhu rozpočtu, jeho štruktúry, miery podrobnosti spracovania a rozpisania výdavkov na programy konštatujem, že návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2015 - 2017 je zostavený v súlade s čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, §§ 9 a 10 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade so zásadami tvorby rozpočtu KSK.

Predkladaný návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2015 - 2017

odporúčam schváliť

V Košiciach dňa 01.12.2014

Ing. Ľubomír Hudák
hlavný kontrolór